

Høring

Forslag til endring i forskrifter som følge av at manuellterapeuter tas inn
i autorisasjonsordningen for helsepersonell

**Høringsfrist: 25. november
2022**

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	3
2	Bakgrunn	3
3	Gjeldende rett	4
4	Autorisasjonsprosessen og grunnlaget for autorisasjon	7
5	Departementets vurderinger og forslag	7
6	Økonomiske og administrative konsekvenser	10
7	Forslag til forskriftsendringer.....	11

1 Innledning

Stortinget har vedtatt endringer i helsepersonelloven § 48 som innebærer at manuellterapeuter gis autorisasjon fra det tidspunkt Kongen bestemmer.

Helse- og omsorgsdepartementet tar sikte på å innlemme manuellterapeuter i autorisasjonsordningen fra 1. januar 2023, og at nødvendige forskriftsendringer trer i kraft samtidig som lovendringen.

Helse- og omsorgsdepartementet sender med dette på høring forslag til endring i:

- forskrift 1. september 2017 nr. 1334 om funksjons- og kvalitetskrav for fysioterapeuter med kommunal driftsavtale (om funksjons- og kvalitetskrav for fysioterapeuter med kommunal driftsavtale)
- forskrift 21. desember 2005 nr. 1668 om unntak fra vilkåret om legeerklæring når kiropraktorer og manuellterapeuter dokumenterer arbeidsuførheten med erklæring (forskrift om unntak fra legeerklæringsvilkåret)
- forskrift 28. juni 2022 nr. 1230 om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi m.m. (forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi m.m.)
- forskrift 8. oktober 2008 nr. 1130 om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre EØS-land eller fra Sveits (forskrift om helsepersonell fra EØS-land og Sveits)

Begrepet "manuellterapeut" er i tillegg benyttet i flere forskrifter knyttet til retten til å henvise til spesialisthelsetjenesten, uten at det vil være behov for å gjøre endringer i disse. Dette gjelder:

- forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege
- forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling i private medisinske laboratorie- og røntgenvirksomheter
- forskrift om godtgjørelse for å yte poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsetjenesten (poliklinikkforskriften)

2 Bakgrunn

Ved behandlingen av Prop. 236 L (2020–2021) Endringer i helsepersonelloven (autorisasjon av naprapater, osteopater og paramedisinere) vedtok Stortinget at manuellterapeuter skal gis autorisasjon fra det tidspunktet Kongen bestemmer, jf. Innst. 170 L (2021–2022). Naprapater, osteopater og paramedisinere ble innlemmet i autorisasjonsordningen fra 1. mai 2022.

Stortinget har videre vedtatt at de som på det tidspunktet loven trer i kraft, bruker titlene manuellterapeut, naprapat, osteopat eller paramedisiner, fortsatt kan bruke titlene inntil de eventuelt får endelig avslag på søknad om autorisasjon som manuellterapeut, naprapat, osteopat eller paramedisiner. Retten til å bruke titlene faller likevel bort dersom det ikke er søkt om autorisasjon som manuellterapeut, naprapat, osteopat eller paramedisiner innen 12 måneder etter at det er åpnet for slik søknad.

Manuellterapi er en klinisk videreutdanning for fysioterapeuter innen muskel- og skjelettlidelser. Utdanningen gir en spesialisert kompetanse i utredning, behandling og forebygging av smerter, skader, sykdom og funksjonsplager i muskel- og skjelettapparatet.

En manuellterapeut er en fysioterapeut med videreutdanning i manuellterapi. Siden 2005 har videreutdanningen i manuellterapi vært en 2-årig klinisk masterutdanning. Det er i dag kun én masterutdanning i manuellterapi i Norge, og denne tilbys ved Universitetet i Bergen (UiB). Manuellterapiutdanning eller tilsvarende tilbys også ved universiteter i utlandet.

Gjennomført masterutdanning i manuellterapi har siden 2006 gitt særskilte rettigheter til å sykmelde, rekvirere radiologiske undersøkelser, henvise til spesialisthelsetjenesten, og til å utløse særskilte takster.

Yrkesbetegnelsen manuellterapeut ble tatt i bruk i forbindelse med forsøksordningen for kiropraktorer og manuellterapeuter som ble iverksatt 1. september 2001, og som fra 1. januar 2006 ble innført som en landsdekkende ordning, jf. Ot.prp. nr. 28 (2005-2006). Bakgrunnen for forsøket var Stortingets vedtak i forbindelse med behandlingen av Dok.nr.8:34 (1998-1999) Forslag om at henvisningskravet fra lege til kiropraktor m.m. skal falle bort, jf. Innst.S.nr.202 (1998-1999). Forsøksordningen var regulert i forskrift av 6. juli 2001 nr. 804 om forsøksordning for kiropraktorer og fysioterapeuter med videreutdanning i manuell terapi (forskrift om forsøksordningen) gitt i medhold av folketrygdloven § 25-13 tredje ledd.

Begrunnelsen for å bruke benevnelsen manuellterapeut var først og fremst hensynet til enkle benevnelser i regelverket, men det ble presisert at begrepet ikke innebar noen beskyttet tittel, og at departementet i forskrift ville definere hva benevnelsen manuellterapeut innebærer.

Fra 2015 er det Helsedirektoratet som godkjenner tilleggskompetanse som gir rett til å sykmelde mv. og til å utløse takst A8 for manuellterapeuter. Manuellterapeuter er i dag registrert som autoriserte fysioterapeuter med tilleggskompetansen sykmeldings-, rekvisisjons-, og henvisningsrett og rett til å utløse takst for behandling hos manuellterapeut (A8) i Helsepersonellregisteret (HPR).

Fysioterapeuter som har utdanning i manuellterapi fra et annet land enn Norge, gis i enkelte tilfeller informasjon om tilleggstudanning/kurs de kan gjennomføre i Norge for å oppfylle kravene for å få registrert tilleggskompetansen i HPR. Helsedirektoratet har avtale med Universitetet i Bergen (UiB) som administrerer denne ordningen, samt avtale med Universitetet i Oslo (UiO) som tilbyr kurs i trygdefaglige emner for både fysioterapeuter og kiropraktorer. I tillegg må søkere med manuellterapiutdanning fra utlandet ofte gjennomføre inntil ett år med veiledet praksis for å kunne registreres med tilleggskompetanse.

3 Gjeldende rett

3.1 Sentrale lovbestemmelser

Helsepersonelloven kapittel 9 regulerer offentlig godkjenning av helsepersonell, som omfatter autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning. Lovens § 48 regulerer hvilke personellgrupper som inngår i autorisasjonsordningen, og § 48 a regulerer vilkårene for autorisasjon.

Helse- og omsorgstjenesteloven regulerer helse- og omsorgstjenester som tilbys eller ytes av kommunen eller private som har avtale med kommunen. Det er lovpålagt for kommunen å knytte til seg fysioterapeut for å oppfylle sitt sørge-for-ansvar etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd. Dette fremgår av lovens § 3-2 andre ledd. Kommunen kan velge om de vil ansette fysioterapeut på fast lønn (fastlønnsfysioterapi) eller inngå driftsavtale med

næringsdrivende fysioterapeut (avtalefysioterapi). De fastlønte fysioterapeutene og avtalefysioterapeutene utgjør til sammen den offentlige kommunale fysioterapitjenesten.

Helse- og omsorgsdepartementet har fastsatt rammene for avtalefysioterapien i forskrift om funksjons- og kvalitetskrav for fysioterapeuter med kommunal driftsavtale. Det fremgår av § 4 i forskriften at kommunen skal sørge for at innbyggerne i kommunen gis nødvendig informasjon om det kommunale fysioterapitilbudet som ytes av fysioterapeuter med driftsavtale, inkludert hvilken tilleggskompetanse den enkelte fysioterapeut innehar.

Folketrygdloven kapittel 5 regulerer dekning av utgifter til nødvendige utgifter til helse-tjenester ved sykdom, skade, lyte, familieplanlegging, svangerskap, fødsel og svangerskaps-avbrudd. Stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos fysioterapeut er nærmere regulert i § 5-8.

Folketrygdloven kapittel 8 gjelder sykepenger og § 8-7 regulerer krav til dokumentasjon av arbeidsuførhet.

Begrepet "manuellterapeut" er benyttet i forskrifter hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven og i folketrygdloven, og det er i disse forskriftene definert hva som legges i begrepet "manuellterapeut" og hvilke særskilte rettigheter manuellterapeuter har. Relevante bestemmelser i forskriftene er gjengitt nedenfor.

3.2 Sentrale forskrifter

Forskrift om funksjons- og kvalitetskrav for fysioterapeuter med kommunal driftsavtale

Forskriften er hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2. Forskriften regulerer kommunale fysioterapitjenester som ytes av selvstendig næringsdrivende fysioterapeuter med kommunal driftsavtale og gir i § 2 en definisjon av manuellterapeut:

§ 2. Definisjoner

I forskriften her menes med:

- a. Fysioterapeut: Selvstendig næringsdrivende fysioterapeut, inkludert manuellterapeut, med kommunal driftsavtale.
- b. Manuellterapeut: Fysioterapeut registrert i Helsepersonellregisteret med tilleggskompetansen sykmeldings-, rekvisisjons- og henvisningsrett.
- c. Kommunal driftsavtale: Avtale med kommunen om å tilby fysioterapitjenester på vegne av kommunen."

Forskrift om unntak fra vilkåret om legeerklæring når kiropraktorer og manuellterapeuter dokumenterer arbeidsuførheten med erklæring

Forskriften er hjemlet i folketrygdloven § 8-7 og regulerer retten til å dokumentere arbeidsuførhet for kiropraktorer og manuellterapeuter.

Kravene til fysioterapeut som skal dokumentere arbeidsuførhet framgår av § 1 andre, tredje og fjerde ledd:

"Fysioterapeut som skal dokumentere arbeidsuførhet må ha autorisasjon etter helsepersonelloven § 48 eller godkjenning etter tidligere regelverk, jf. helsepersonelloven § 76 andre ledd, og

a. ha bestått eksamen i klinisk masterstudium i manuellterapi for fysioterapeuter ved norsk universitet eller tilsvarende, eller

b. være godkjent for bruk av takst A8 Manuellterapi og ha bestått eksamen i differensialdiagnostikk, laboratorieanalyser og utdanning i radiologi tilsvarende norsk masterutdanning.

Fysioterapeut som dokumenterer arbeidsuførhet benevnes i forskriften her som manuellterapeut.

Kiropraktor og manuellterapeut som skal dokumentere arbeidsuførhet må ha gjennomført opplæring i trygdefaglige emner mv. Helse- og omsorgsdepartementet fastsetter nærmere bestemmelser om omfang av opplæringen."

Forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi m.m

Forskriften er hjemlet i folketrygdloven § 5-8 og regulerer rett til stønad ved undersøkelse og behandling hos fysioterapeut med kommunal driftsavtale.

Vilkår for å utløse blant annet takst A8 Behandling hos manuellterapeut følger av forskriften kapittel II Takster, merknad A4.

"Merknad A4

Det er et vilkår for rett til stønad at behandlingen utføres av manuellterapeut. Med manuellterapeut menes i denne forskriften fysioterapeut som er registrert i Helsepersonellregisteret med tilleggskompetansen sykmeldings-, rekvisisjons- og henvisningsrett. Dette gjelder fysioterapeut som:

- a. har bestått eksamen i klinisk masterstudium i manuellterapi for fysioterapeuter ved norsk universitet eller tilsvarende utdanning eller
- b. hadde godkjenning for bruk av takst A8 før 1. juli 2015, har bestått eksamen i differensialdiagnostikk, laboratorieanalyser og utdanning i radiologi tilsvarende norsk masterutdanning, og i tillegg har gjennomgått opplæring i trygdefaglige emner mv., jf. forskrift 21. desember 2005 nr. 1668 om unntak fra vilkåret om legeerklæring når kiropraktorer og manuellterapeuter dokumenterer arbeidsuførheten med erklæring.

Taksten kan utløses fra den dato tilleggskompetansen er registrert i Helsepersonellregisteret.

Fysioterapeut som er under masterutdanning i manuellterapi eller godkjent tilsvarende videreutdanning i manuellterapi, kan benytte takstene A8a og A8b i forbindelse med veiledet praksis som er nødvendig for å få godkjent utdanningen.

Forskrift om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre EØS-land eller fra Sveits

Forskriften er hjemlet i Lov om helsepersonell m.v. § 48a som regulerer vilkår for autorisasjon.

Det er i § 13 listet opp hvilke personellgrupper som har rett til autorisasjon eller lisens på grunnlag av kvalifikasjonsbevis:

§ 13. Autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning på grunnlag av kvalifikasjonsbevis

Søker har rett til autorisasjon eller lisens som ambulansarbeider, apotektekniker, audiograf, bioingeniør, ergoterapeut, fotterapeut, fysioterapeut, helsefagarbeider,

helsesekretær, hjelpepleier, kiropraktor, klinisk ernæringsfysiolog, omsorgsarbeider, optiker, ortopediingeniør, ortoptist, perfusjonist, psykolog, radiograf, reseptarfarmasøyt, tannhelsesekretær, tannpleier, tanntekniker eller vernepleier, dersom søkeren fremlegger kvalifikasjonsbevis som kreves i en annen avtalestat for der å kunne utøve et av overnevnte lovregulerte yrker etter § 48.

4 Autorisasjonsprosessen og grunnlaget for autorisasjon

Stortinget vedtok å innføre autorisasjon for manuellterapeuter uten forutgående høring, og departementet vil derfor gi en beskrivelse av autorisasjonsprosessen og grunnlaget for autorisasjon.

For å få autorisasjon som manuellterapeut må det søkes om autorisasjon gjennom Helsedirektoratets søknadsportal. Helsedirektoratet vil kreve et saksbehandlingsgebyr slik de gjør ved øvrige søknader om autorisasjon. Gebyret er i dag på NOK 1 665,-.

Søknad om autorisasjon vurderes etter helsepersonelloven § 48 a med tilhørende forskrifter, herunder forskrift om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre EØS-land eller fra Sveits og forskrift om tilleggskrav for autorisasjon for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra utenfor EØS og Sveits. Som følge av at autorisasjonsordningen utvides, må det i førstnevnte forskrift tas inn en presisering i forskriftens kapittel 3 hvor alle regulerte helseprofesjoner er opplistet. Departementet foreslår at helsepersonellgruppene som ble inntatt i autorisasjonsordning 1. mai 2022 samtidig inntas i denne forskriften (paramedisiner, naprapat og osteopat).

Vurderingsgrunnlaget for autorisasjon er den kliniske masterutdanningen i manuellterapi som er en videreutdanning for fysioterapeuter. Det er i dag kun én masterutdanning i manuellterapi i Norge, og denne tilbys ved Universitetet i Bergen (UiB). Det er derfor denne utdanningen som vil være vurderingsgrunnlaget i autorisasjonssøknader.

Det pågår et arbeid i regi av Kunnskapsdepartementet (RETHOS) for å utarbeide nasjonal retningslinje for masterutdanning i manuellterapi. Forslag til forskrift med nasjonale retningslinjer for utdanningen er sendt på høring. Det er først når det første norske kullet i sin helhet blir uteksaminert etter ny forskrift, at forskriften vil inngå i vurderingsgrunnlaget i autorisasjonssøknader.

5 Departementets vurderinger og forslag

5.1 Manuellterapeuters rolle i helsetjenesten

Stortinget har vedtatt endringer i helsepersonelloven § 48 som innebærer at manuellterapeuter innlemmes i autorisasjonsordningen for helsepersonell. Stortinget har ikke behandlet eller vedtatt endringer som innebærer at manuellterapeuter gis en ny rolle i den offentlige helse- og omsorgstjenesten.

Den norske masterutdanningen i manuellterapi er en videreutdanning innen fysioterapi. Det er et vilkår om autorisasjon som fysioterapeut for å bli tatt opp til masterstudiet i manuellterapi.

Fysioterapeuter som søker og får autorisasjon som manuellterapeut beholder sin autorisasjon som fysioterapeut med de rettigheter og plikter dette innebærer. Fysioterapeut som også er autorisert manuellterapeut kan derfor fortsatt søke om driftsavtale med kommune eller på stilling som fysioterapeut i den kommunale helse- og omsorgstjenesten eller i spesialisthelsetjenesten. Som fysioterapeuter kan også manuellterapeuter fortsatt få rett til refusjon fra folketrygden. Departementet vil understreke at fysioterapeuter som også har autorisasjon som manuellterapeut må kunne ta imot pasienter med alle typer muskel- og skjelettplager eller sykdommer.

Ettersom fysioterapeuter som får autorisasjon som manuellterapeut beholder sin autorisasjon som fysioterapeut, anser departementet det ikke nødvendig å gjøre lov- og forskriftsendringer knyttet til å innta manuellterapeuter i lover og forskrifter som regulerer den kommunale fysioterapitjenesten, rett til refusjon fra folketrygden mv.

Tema for denne høringen er forslag til endringer i enkelte forskrifter hvor begrepet manuellterapeut er benyttet og nærmere definert.

5.1 Vilkår om autorisasjon for å utløse særskilte rettigheter

Manuellterapeuter har i dag særskilte rettigheter til å sykmelde, rekvirere radiologiske undersøkelser, henviser til spesialisthelsetjenesten og utløse særskilte takster.

Når det innføres autorisasjon for manuellterapeuter, mener departementet at de rettigheter som fysioterapeuter med videreutdanning innen manuellterapi har i dag skal knyttes til autorisasjon som manuellterapeut. Dette betyr at for å beholde muligheten for å bruke tittelen manuellterapeut og å ha sykmeldings-, rekvisisjons- og henvisningsrett, samt rett til å utløse særskilte takster, må fysioterapeuter med videreutdanning i manuellterapi søke om autorisasjon som manuellterapeut.

Departementet mener at det av hensyn til rettssikkerheten til det enkelte helsepersonell, pasienter og brukere av tjenestene, andre som arbeider i og med tjenestene og befolkningen for øvrig er viktig at vilkårene for å få autorisasjon og for å ha særskilte rettigheter samordnes. Dersom ordningene ikke samordnes, vil det finnes to parallelle ordninger for henholdsvis rett til autorisasjon og rett til å sykmelde mv. Dette vil gi et fragmentert system som vil være uforutsigbart og komplisert å forholde seg til.

5.3 Forslag til overgangsordning

Departementet foreslår at det etableres en todelt overgangsordning for å sikre en god overgang til ny ordning:

- 1) Fysioterapeuter som ved lovendringen er registrert i HPR med sykmeldings-, rekvisisjons- og henvisningsrett gis autorisasjon som manuellterapeut når de søker om dette. Forutsetningen er at det søkes om autorisasjon innenfor en overgangsperiode på ett år fra datoen det åpnes for å søke om autorisasjon.
- 2) Manuellterapeuter som er registrert i HPR med sykmeldings-, rekvisisjons- og henvisningsrett beholder sine rettigheter i en overgangsperiode på inntil ett år regnet fra den datoen det åpnes for å søke om autorisasjon. Det sammenfaller med Stortingets vedtak

om at rett til å bruke tittelen bortfaller dersom det ikke er søkt om autorisasjon som manuellterapeut innen 12 måneder etter at det er åpnet for slik søknad.

Det er ikke alle som har rettigheter som manuellterapeut i dag som har klinisk masterutdanning i manuellterapi, og disse vil ikke nødvendigvis fylle vilkårene for autorisasjon. Departementet mener derfor det må etableres en overgangsordning for denne gruppen som sikrer at alle fysioterapeuter som er registrert med tilleggskompetansen sykemeldings, rekvisisjons- og henvisningsrett vil få autorisasjon når de søker om dette.

Formålet med å ha en slik overgangsordning er at rettighetene denne gruppen har i dag vil være tett knyttet opp mot autorisasjon, og gruppen er allerede etablert i sitt yrke med rettighetene. Selv om en overgangsordning potensielt kan innebære at noen får autorisasjon på bakgrunn av et lavere krav enn det som vil gjelde fremover i tid, har alle likevel gjennomført utdanning og kurs som rent faglig har vært vurdert som tilstrekkelig for å kunne inneha tilleggskompetansen.

Dersom det ikke etableres en overgangsordning, vil det stilles samme krav for de med etablerte rettigheter som for nyutdannede. Det vil si at en betydelig andel av dagens manuellterapeuter potensielt ikke vil fylle vilkårene for autorisasjon og vil miste sine rettigheter til å sykmelde og til å utløse særskilte takster. Dette vil medføre en stor inngripen i opparbeidede rettigheter, og tilgjengeligheten av manuellterapeuter i kommunene vil mest sannsynlig reduseres. Departementet anser det viktig at de som i dag er registrert med rettigheter gis mulighet til å beholde disse dersom de søker om autorisasjon. Dersom noen velger ikke å søke om autorisasjon, vil de miste sine rettigheter fra og med 1. januar 2024. De vil kunne søke på et senere tidspunkt, men da omfattes de ikke lenger av overgangsordningen og de må fylle alle vilkårene som stilles for å få autorisasjon.

Det åpnes for å søke om autorisasjon fra 1. januar 2023, og det betyr at de som ønsker å beholde tittel og særskilte rettigheter må ha søkt om autorisasjon før 1. januar 2024. Det vil være mulig å søke på et senere tidspunkt, men søknaden vil da bli vurdert opp mot vilkårene for å få autorisasjon.

Når rettighetene som i dag er knyttet til manuellterapeuter forutsetter autorisasjon som manuellterapeut, blir registrering av tilleggskompetansen sykmeldings-, rekvisisjons- og henvisningsrett for fysioterapeuter overflødig. Departementet mener derfor at muligheten for å søke om å få registrert tilleggskompetansen sykmeldings-, rekvisisjons- og henvisningsrett i Helsepersonellregisteret må sperres fra det tidspunktet det åpnes for å søke om autorisasjon. Når overgangsperioden er over og alle søknader som er innkommet i overgangsperioden er ferdig behandlet, vil Helsedirektoratet fjerne alle oppføringer av tilleggskompetansen i Helsepersonellregisteret.

5.4 Forskrifter som foreslås endret

I samsvar med departementets vurderinger ovenfor må det gjøres endringer i følgende forskrifter:

- forskrift om funksjons- og kvalitetskrav for fysioterapeuter med kommunal driftsavtale

- forskrift om unntak fra vilkåret om legeerklæring når kiropraktorer og manuellterapeuter dokumenterer arbeidsuførheten med erklæring
- forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi m.m
- forskrift om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre EØS-land eller fra Sveits

Forslag til forskriftsendringer framgår av kapittel 7.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Det foreslås i dette høringsnotatet nødvendige forskriftsendringer som følge av at det i tråd med Stortingets vedtak skal innføres autorisasjon for manuellterapeuter.

Autorisasjon for manuellterapeuter innebærer behov for utvikling av fagsystemer, og dette må være på plass i forkant av at manuellterapeuter innlemmes i ordningen. Dette omfatter endring i helsepersonellregisteret (HPR), endringer i søknadsskjema i Altinn og i Helsedirektoratets saksbehandlingssystem 360 og HEGO. HPR forventes å være en relativt enkel endring, men tilpasninger i Altinn, 360 og HEGO er noe mer omfattende. Det vil påløpe kostnader i forbindelse med dette.

Når ordningen med autorisasjon erstatter dagens ordning med registrering av tilleggskompetanse, vil dette innebære en forenkling for forvaltningen med hensyn til at en særordning med registrering av tilleggskompetanse bortfaller.

Forslaget har økonomiske konsekvenser for manuellterapeuter, fordi de må søke om autorisasjon for å beholde opparbeidede rettigheter. Per i dag har det ikke blitt krevd gebyr for søknad om å få registrert tilleggskompetanse i HPR. For å få autorisasjon må det imidlertid sendes søknad og betales gebyr, i likhet med øvrige profesjoner. Helsedirektoratet kan ikke endre oppføring i Helsepersonellregisteret fra tilleggskompetanse til autorisasjon uten samtykke fra den det gjelder, og det er derfor nødvendig at den enkelte manuellterapeut søker om autorisasjon.

Per 2. september 2022 er det registrert 723 fysioterapeuter med tilleggskompetansen sykmelding-, rekvisisjons- og henvisningsrett i HPR. Med et gebyr på NOK 1 665,-, vil det innebære gebyrinntekter på til sammen i overkant av NOK 1,2 millioner for Helsedirektoratet dersom alle søker om autorisasjon. Departementet har imidlertid sendt på høring forslag til endringer i innretningen på gebyr. Dette vil kunne innebære endringer i de her anslåtte gebyrinntektene. Siden 2016 har Helsedirektoratet i snitt mottatt ca. 32 søknader årlig fra fysioterapeuter som søker om å få registrert tilleggskompetanse, og fremtidige søkere må også betale gebyr ved søknad om autorisasjon.

Helsedirektoratet vil motta i overkant av 700 søknader om autorisasjon i overgangsperioden, men ettersom manuellterapeutene som søker i hovedsak vil være registrert med tilleggskompetanse allerede, vil dette være enkle søknader å behandle. Når overgangsperioden utgår, antar departementet at antall søknader vil ligge på samme nivå som tidligere antall søknader om tilleggskompetanse, og at kompleksiteten i sakene vil være som tidligere.

Departementet legger til grunn at de foreslåtte forskriftsendringene ikke medfører økonomiske og/eller administrative konsekvenser av betydning ut over kostnadene for den enkelte manuellterapeut som må søke om autorisasjon og for forvaltningen som må legge til rette for innlemming i autorisasjonsordningen. Det legges opp til at opparbeidede rettigheter skal videreføres,

og vilkår for autorisasjon er i det alt vesentlige de samme som for å utløse særskilte rettigheter i dag.

7 Forslag til forskriftsendringer

Nedenfor følger departementets forslag til forskriftsendringer (endringene fremgår i kursiv):

Forskrift om endring i forskrift om funksjons- og kvalitetskrav for fysioterapeuter med kommunal driftsavtale

§ 2 skal lyde:

§ 2. Definisjoner

I forskriften her menes med:

- a. Fysioterapeut: Selvstendig næringsdrivende fysioterapeut, inkludert manuellterapeut, med kommunal driftsavtale.
- b. Manuellterapeut: Fysioterapeut registrert *med autorisasjon som manuellterapeut i Helsepersonellregisteret. I en overgangsperiode fram til 1.1.2024 defineres også fysioterapeut som er registrert i Helsepersonellregisteret med tilleggskompetansen sykmeldings-, rekvisisjons- og henvisningsrett som manuellterapeut.*
- c. Kommunal driftsavtale: Avtale med kommunen om å tilby fysioterapitjenester på vegne av kommunen.

Forskrift om endring i forskrift om unntak fra vilkåret om legeerklæring når kiropraktorer og manuellterapeuter dokumenterer arbeidsuførheten med erklæring

§ 1 andre ledd skal lyde:

Manuellterapeut som skal dokumentere arbeidsuførhet må ha autorisasjon som manuellterapeut etter helsepersonelloven § 48. I en overgangsperiode fram til 1. januar 2024 kan også fysioterapeut som er registrert i Helsepersonellregisteret med tilleggskompetansen sykmeldings-, rekvisisjons- og henvisningsrett dokumentere arbeidsuførhet. Dette gjelder fysioterapeut som:

- a) har bestått eksamen i klinisk masterstudium i manuellterapi for fysioterapeuter ved norsk universitet eller tilsvarende, eller
- b) hadde godkjenning for bruk av takst A8 før 1. juli 2015, har bestått eksamen i differensialdiagnostikk, laboratorieanalyser og utdanning i radiologi tilsvarende norsk masterutdanning, og i tillegg har gjennomgått opplæring i trygdefaglige emner mv."

§ 1 tredje ledd utgår.

Forskrift om endring i forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi, kapittel II Takster.

Merknad A4 skal lyde:

Merknad A4

Det er et vilkår for rett til stønad at behandlingen utføres av manuellterapeut, jf. helsepersonelloven § 48. *I en overgangsperiode fram til 1. januar 2024 gis det også stønad når behandlingen utføres av fysioterapeut som er registrert i Helsepersonellregisteret med tilleggskompetansen sykmeldings-, rekvisisjons- og henvisningsrett.*

Dette gjelder fysioterapeut som:

- a) har bestått eksamen i klinisk masterstudium i manuellterapi for fysioterapeuter ved norsk universitet eller tilsvarende utdanning eller
- b) hadde godkjenning for bruk av takst A8 før 1. juli 2015, har bestått eksamen i differensialdiagnostikk, laboratorieanalyser og utdanning i radiologi tilsvarende norsk masterutdanning, og i tillegg har gjennomgått opplæring i trygdefaglige emner mv., jf. forskrift 21. desember 2005 nr. 1668 om unntak fra vilkåret om legeerklæring når kiropraktorer og manuellterapeuter dokumenterer arbeidsuførheten med erklæring.

Taksten kan utløses fra den dato *autorisasjon som manuellterapeut eller tilleggskompetansen Sykmeldings-, rekvisisjons og henvisningsrett er registrert i Helsepersonellregisteret.*

Fysioterapeut som er under masterutdanning i manuellterapi eller godkjent tilsvarende videreutdanning i manuellterapi, kan benytte takstene A8a og A8b i forbindelse med veiledet praksis som er nødvendig for å få godkjent utdanningen.

Forskrift om endring i forskrift om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre EØS-land eller fra Sveits

§ 13 første ledd skal lyde:

Søker har rett til autorisasjon eller lisens som ambulansearbeider, apotektekniker, audiograf, bioingeniør, ergoterapeut, fotterapeut, fysioterapeut, helsefagarbeider, helsesekretær, hjelpepleier, kiropraktor, klinisk ernæringsfysiolog, *manuellterapeut, naprapat*, omsorgsarbeider, optiker, ortopediingeniør, ortoptist, *osteopat, paramedisiner*, perfusjonist, psykolog, radiograf, reseptarfarmasøyt, tannhelsesekretær, tannpleier, tanntekniker eller vernepleier, dersom søkeren fremlegger kvalifikasjonsbevis som kreves i en annen avtalestat for der å kunne utøve et av overnevnte lovregulerte yrker.